SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 13, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 132. РІК XCVIII.

ПРИПИНЕНО ПЕРЕДАВАННЯ ПРОЦЕСУ С. ХМАРИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 11-го липня, закінчено зачитування звинувачувального висновку у справі Григор'єва — Хмари. Підсудні Березанський, Головач, Ратушний, Батовкін на знак протесту відмовились ввійти в залю. Зачитано висновки судово-медичної експертизи, в яких йдеться про завдані Григор'єву пошкодження, а також оголошено, що експертиза визнала пред'явлені міліцією відеоматеріяли автентичними. Перед закінченням засідання суддя оголосив, що у зв'язку з тим, що з наступного дня розпочинається судове розслідування, передачу через гучномовці на вулицю буде припинено.

Судове засідання 10-го липня почалося з повідомлення, що підсудні відмовилися від захисників, призначених їм судом. Звинувачувані Головач, Батовкін, Ратушний та Березанський відмовилися зайти до залі суду. Захист продовжує бойкотувати судове засідання. Від 10-ої до 4-ої год. суд зачитував звинувачувальний висновок, його слухав лише склад суду та полковник Григор'єв разом з охоронцями. Народний депутат Степан Хмара, а згодом і родичі підсудних залишили залю судового засідання. Сенс звинувачувального висновку полягає у тому, що народний депутат Степан Хмара разом з іншими звинувачуваними побив і пограбував полковника міліції Григор'єва.

Того ж дня у Будинку Літератора відбулася пресконференція С. Хмари і його захисників. Адвокат Юрій Айвазян повідомив, що він і Віктор Ніказков також є офіційними захисниками лідера УМА Анатолія Лупиноса, якого 6-го липня заарештовано за санкцією прокурора Києва Степана Латюка. Ю. Айвазян наголосив, що арешт А. Лупиноса у чомусь перекликається з вибухами в Західній Україні. „Щось є спільне у всьому тому", — заявив промовець.

С. Хмара повідомив, що бойкотування підсудними і захистом судових засідань зумовлене численними грубими процесуальними порушеннями на попередніх засіданнях. Зокрема, суд не задовільнив вимогу звільнити з-під варти звинувачених і не дозволив провести незалежну лікарську експертизу Олександра Ковальчука. На думку народного депутата, ті, хто керує судом, вибрали Ковальчука жертвою. „Його піддали тортурам фізичним і психічним. Його кілька разів відправляли на психіятричну експертизу, де його шантажували лікарі, вводили йому якісь невролептики", — сказав С. Хмара. Він також наголосив на загальному наступі реакції, про що свідчать події у Коростишеві, де після побиття помер молодий хлопець, провокація на Чернечій горі у Каневі, неодноразове побиття народного депутата Олександра Гудими.

Торонто і Київ стануть містами-побратимами

Торонто. — У понеділок, 29-го липня 1991 року мейор Торонто Арт Еггелсон в товаристві радного Василя Бойчука візьме участь в офіційному акті підписання побратимства між Києвом і Торонтом, що відбудеться в будинку Київської Міської Ради в присутності мейора столиці і Міської Ради.

Участь в цьому акті візьмуть як гості голова торонтонського Відділу Конгресу Українців Канади, інж. Ярослав Соколик, і його дружина Оксана, заступниця голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Проситься, щоб українці з Канади, чи інших країн поселення, які в цьому часі будуть перебувати в Україні, взяли участь в цій історичній події. Також ті, які в цьому часі плянують побувати в Україні, повинні плянувати своє перебування так, щоб 29-го липня бути учасником цього святочного акту.

Сеньйори УНС вислали листа президентові ЗСА

Кергонксон, Н.Й. — Тут на вакаційній оселі Українського Народного Союзу Союзівці минулого місяця відбулася 17-та з черги річна конференція сеньйорів УНС, на якій вирішено вислати листа протесту до президента ЗСА Джорджа Буша проти теперішньої політики Державного департамента супроти СССР.

У своєму листі сеньйори УНС пригадують президентові Дж. Бушеві його заяви, які він виголосив на Конвенції УНС у Філядельфії 1974 року, будучи тоді головою Республіканського крайового комітету. Він обіцяв республіканську підтримку стремлінням українського народу в змаганнях за самостійність. Подібну заяву він склав на Конвенції УНС 1982 року в Рочестері, тоді вже як віцепрезидент. Сеньйори також пригадують президентові, що Україна має за собою понад 1000-літню історію свободолюбности, що її було відновлено в 1918-19 роках, яку совєтська Червона армія жорстоко обірвала, одначе ніхто не зумів вбити прагнень народу до свободи. І ці стремління сьогодні конкретизуються та проявляються у формі демонстрацій та відновленої боротьби за незалежну українську державу.

Заплянували з'їзд Жовківщини

Балтимор. — З'їзд Земляцького Об'єднання Жовківщини відбудеться в днях 21-го і 22-го вересня 1991 року на оселі УБСоюзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й. З'їзд влаштовує ініціятивний комітет, що його очолює д-р Володимир Боднар.

Зголошення слід слати на адресу оселі: Ukrainian Resort Center "Verkhovyna" Glen Spey, N. Y. 12737, телефон (914) 856-1323.

По детальніші інформації для тих, що ще не є членами землячтва слід звертатися на адресу: Bohdan Salamacha, 6210 Carter Ave., Baltimore, Md. 21214, телефон (301)426-0428. На цю ж адресу треба усім зголошувати свою участь в з'їзді. В програмі з'їзду — вибір правління, справа збірника, цікаві розповіді туристів.

Викладатимуть українознавчі предмети в Йоркському університеті

Давнсвю, Онт. — У навчальному році 1991-92 Йоркський університет пропонує три курси з українознавчих предметів, що їх викладатиме д-р Романа Багрій.

Перший — це курс української мови для тих, які вже попередньо засвоїли підставові знання та який знаходиться в університетському каталозі під назвою „Середній рівень української мови" (АС/ЮК 2000.06).

Другий курс української мови для більш заавансованих є продовженням попереднього курсу з більшим натиском на розговірну мову, писання та читання. У каталозі він є під позначенням АС/ЮК 4800А.06.

Третій курс — це загальний огляд суспільства, літератури, мистецтва та народної творчости України. Прозірки, фільми та музичні записи будуть вживатися як один із засобів навчання. Всі матеріяли, виклади та дискусії будуть вестися англійською мовою.

Курси відкриті для всіх студентів, включно з першокурсниками. Цей курс в каталозі є під заголовком „Україна, література, суспільство і мистецтво". АС/ЮК 2750.06.

За точнішими даними слід телефонувати на число (416) 736-5016.

Посилюється праця над европейськими томами ЕУ-Д

Чикаго (ЕУ-Д). — На початку липня повернувся з довшої ділової поїздки по країнах Західної і Середньо-Східньої Европи головний редактор Енциклопедії Української Діяспори проф. Василь Маркусь. В міру того, як завершується редакційні праці над четвертим (австралійським) томом ЕУ-Д, редакція бажає приспішити редагування західньоевропейського (п'ятого) і східньоевропейського (шостого) томів цього важливого довідника.

З цією метою проф. В. Маркусь і його дружина, співробітниця редакції д-р Дарія Маркусь, відбули в травні і червні 1991 року робочу подорож до Европи. Від 23-го травня до 2-го червня В. і Д. Маркусі перебували в Сарселі, Франція, працюючи над архівом Енциклопедії Українознавства та тими матеріялами, що їх додатково можна використати для діяспорних гасел в ЕУ-Д. 28-го травня редакційна група Франції провела наради з участю проф. Аркадія Жуковського, д-р Софії Янів, д-ра Володимира Янева, д-ра Назара Ясінчука, д-ра Володимира Поповича, д-ра Кирила Митровича, координатора гасел з французького комплексу. Окремо відбуто зустріч з мгром Миколою Когутом, співробітником з Бельгії.

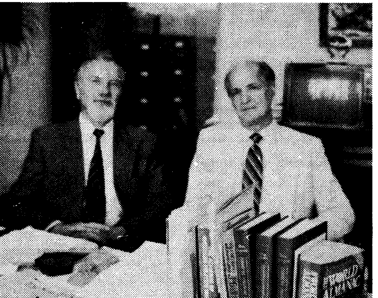
Від 4-го до 8-го червня редактори ЕУ-Д перебували в Лондоні, де працювали над гаслами ЕУ-Д з англійського комплексу. 6-го червня відбуто редакційну нараду з місцевими співробітниками: інж. Ярославом Гаврихом, мгром Юрієм Єнкалою, ред. Михайлом Добрянським, д-ром Святомиром Фостуном, ред. Сергієм Маренком, інж. Романом Кравцем, мгром Дмитром Бартковим, Іваном Равлюком, д-ром Володимиром Мазуром, Доротеєю Скромида та мгром Григорієм Дорожівським. В Лондоні д-р В. Маркусь виголосив доповідь в Академічному Клюбі про зовнішньополітичні прерогативи і перспективи унезалежнення сучасної України.

Далі дорога редакторів

(Закінчення на стор. 4)

Українську науку треба вивести на міжнародний форум

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Х.В-Ф). — Кілька днів тому до Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та редакції „Свободи" загостив у товаристві Миколи Галіва, керівника канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку, д-р Степан Козак, завідуючий Катедрою Українських Студій Варшавського університету, голова Польської Асоціяції Україністів і заступник голови Об'єднання Українців у Польщі.

У редакції „Свободи": д-р С. Козак (зліва) в товаристві ред. М. Галіва.

З його розповіді довідуємося, що після відбуття конференції українців, яка проходила в Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн від 17-го до 22-го червня під гаслом „Україна і Захід", він зупинився на кілька днів у Ню Йорку, щоб познайомитися та відвідати довколишні українські установи. На коференції в Урбані він не тільки був учасником, але й членом програмового комітету та виступив з доповіддю „Український голос в европейській дискусії про нове християнство". В цьому місці д-р С. Козак підкреслює, що крім нього учасниками конференції з Польщі були проф. Ришард Лужний, проф. Михайло Лесів і докторант Ярослав Мокляк.

Повертаючись до виголошеної ним доповіді в Урбані, д-р С. Козак заявив, що „основне — увести в науковий обіг українські концепції, що появилися в епоху романтизму, як своєрідний діялог з концепціями західніх пророків нового християнства Ляменне, Новаліса, Сен-Сімона, Мацціні. З українського боку він Микола Костомаров, речник українського православ'я, та Іполіт Володимир Терлецький, речник відновлення християнства на ґрунті Української Греко-Католицької Церкви. Цікаво, що українська концепція відновлення християнства на Заході євангельського вчення не були відлунням західніх концепцій, лише оригінальним вкладом, з урахуванням досвіду українського християнства, Церкви і релігії, переслідуваної та найкраще зберігаючої щирість первісного християнства, позбавленого інституційного характеру".

Продовжуючи розмову, д-р С. Козак підкреслив, що організована в Урбані конференція „Україна і Захід" була і є на часі, бо потреба виходу української науки та українознавства у міжнародний обіг є справою дуже важливою, необхідною, а конференція була важли-

(Закінчення на стор. 4)

ІРАК ДАЛІ ПРИХОВУЄ СВОЇ АТОМОВІ ОБ'ЄКТИ

Вашінгтон. — Документи, які передав уряд Іраку Організації Об'єднаних Націй і Міжнародній комісії контролі атомової зброї та докладне звідомлення членів комісії, які перевіряли справу на місці, тобто виїжджали до Багдаду, переконливо доводять, що іракський диктатор, застосовуючи ранішу тактику обману, продовжує працювати над своєю власною продукцією атомової зброї, заховавши реактори під землю. У підземних схоронищах знаходяться також понад 100 уліпшених німецькими спеціялістами ракет типу „Склад", якими іракські мілітаристи обстрілювали під час війни на Близькому Сході Савдійську Арабію й Ізраїль.

Ці повідомлення викликали у Вашінгтоні гостру реакцію президента Джорджа Буша, секретаря Департаменту оборони Ричарда Чейні і шефа об'єднаних штабів армії ген. Колінса Павела. Спочатку Дж. Буш і речники Адміністрації були схильні повірити С. Гуссейнові, що він знищив усі атомові реактори і ракети „Скад". Після повернення комісії ситуація змінилася. Вашінгтон переконаний, що Багдад заховав частину своїх атомових інсталяцій і ракет. Очевидно, Уряд ЗСА розуміє труднощі, які можуть наступити, якщо б альянти одного дня збомбили атомові бункри із захованими реакторами і ракетами. Можливо, що заховані ракети і реактори можна б знищити з повітря, але не так легко знищити мобільні ракети „Скад", які Гуссейн може перевозити з місця на місце. Захований уран і тяжку воду для виробу атомової бомби можна також перевозити і зміняти місце заховання. Вашінгтонські речники зрозуміли, що поки С. Гуссейн залишається при владі йому не можна довіряти.

Покищо Білий Дім буде продовжувати економічні санкції поки С. Гуссейн не виповнить усі резолюції Ради Безпеки ООН. Крім того президент Буш підтримує ідею висилки постійної комісії ООН, яка перевіряла б кожну можливість приховання заходів продукції атомової зброї в Іраку. ЗСА забезпечить комісію належною софістикованою апаратурою при допомозі якої можна перевірити заховані реактори навіть під землею.

Рада Безпеки ООН тепер не сумнівається, що Ірак має приховану програму продукції атомової бомби. Не треба отже виключати налету американського і альянтського летунства на Ірак, якщо з таким пляном погодиться Рада Безпеки ООН. Скрайні кола підтримують навіть ідею окупації цілого Іраку і осунення від влади С. Гуссейна. Вони не бачать іншого виходу.

Велика „сімка" не має наміру допомагати М. Ґорбачову

Лондон. — У середу, 10-го липня, газета „Ню Йорк Таймс" опублікувала статтю свого кореспондента Стівена Прокеша, який передбачає, що „сімка" провідних індустріяльних країн, яка наступного тижня збереться в англійській столиці, запропонує Міхаїлові Горбачову „асоційоване членство" у Міжнародному валютному фонді (МВФ) і допомогу технічного характеру, однак навряд чи погодиться на великі фінансові „вливання" в совєтську економіку.

„Політична мета заключається в тому, щоб представити результати зустрічі з Ґорбачовим у позитивному світлі, — зауважив неназваний співрацівник Державного департаменту, — дати йому можливість розповісти про свої труднощі, співчутливо вислухати його і дозволити йому ступити однією ногою в економічний світ Заходу, тобто дістати асоційоване членство у МВФ. І, я думаю, йому знову запропонують технічну допомогу. Я не думаю, що він дістане щось більше".

Асоційоване членство — новий статус, запроваджений МВФ спеціяльно для даного випадку, який дозволяє Москві користуватися допомогою експертів Фонду і Всесвітнього банку у розробленні плянів створення ринкової економіки, запровадження ринкової економіки, фінансової системи західнього зразка і переоблаштування ряду ділянок господарства. МВФ і Всесвітній банк будуть також підготовляти совєтських спеціялістів. Однак асоційоване членство не дасть Совєтському Союзові права одержувати гроші в цих міжнародних фінансових установах.

Як твердять прихильники прийняття Совєтського Союзу у МВФ, ця організація не лише допоможе Москві розробити плян переходу до ринку, але й буде наглядати над його втіленням в життя. Ця остання обставина, на думку цих ентузіястів, заохотить західні уряди і приватних інвесторів, які почнуть вкладати гроші в совєтську економіку.

ПЕРЕГОВОРИ БЕЙКЕРА З БЕЗСМЕРТНИХ НЕ БУЛИ УСПІШНІ

Вашінгтон. — Державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер і міністер закордонних справ СССР Александер Безсмертних відбули у Вашінгтоні чотири й півгодинну розмову на тему зменшення атомової стратегічної зброї та підписання другого договору про роззброєння, який дав би можливість до відбуття зустрічі на вершинах між президентами Джорджем Бушем і Михаїлом Горбачовим, але, як виглядає з песимістичної оцінки Бейкера, підписання договору і зустріч на вершинах треба буде відкласти на пізніше. На запитання кореспондентів державний секретар заявив, що осягнено небагато, в кожному разі не досить для того, щоб розпочати процес зустрічі Буша і Ґорбачова в кінці цього місяця.

А. Безсмертних прибув до Вашінгтону зі своїми дорадниками ще в середу, 10-го липня, а в четвер, 11-го липня відбулись формальні розмови між ним і Бейкером. Не осягнувши основної цілі обидва міністри заявили окремо на пресовій конференції, що дорадники і спеціялісти працюватимуть над цією справою, а перед відлетом совєтського міністра до Москви відбудеться ще одна, заключна зустріч з Бейкером і щойно тоді будуть зроблені остаточні рішення. „Ми, очевидно, дещо осягнули, пішли дальше вперед, як попереднього разу, але шлях до підписання договору і тим самим до чергової зустрічі на вершинах на мою думку ще далекий", — заявив Бейкер кореспондентам.

Американські спеціялісти і члени Комісії Палати Репрезентантів від справ розброєння однозгідно заявляють, що ЗСА, підписавши в Парижі договір про зменшення звичайної зброї, мають дуже сумний досвід з обдурюванням і маніпуляціями міністерства оборони СССР, яке, замість знищення, наказало кинути весь транспорт для перевозу воєнної техніки за Урал, щоб заховати її від людського ока і перетримати її там де не досягає паризький договір. Тому тепер Уряд ЗСА хоче впевнитись і забезпечитись від всяких майбутніх несподіванок, якщо йдеться про атомову зброю, зокрема континентального призначення.

Кремлівські обманці і тим разом хотіли вманеврувати президента Дж. Буша у неприємну ситуацію. М. Ґорбачов пропонував відбути в Москві конференцію на вершинах, без огляду на те чи будуть готові документи до підписання у справі зменшення атомової зброї чи ні. Одним словом московські пропаґандисти хотіли і тут максимально використати справу нуклеарної зброї для підкреслення їхньої „мирної політики". Тим разом не поступився Президент ЗСА. Буш заявив минулого тижня, щоб Ґорбачов прислав до Вашінґтону свого міністра закордонних справ, як тільки виявилося, що совєтські представники у Женеві і амбасада СССР у Вашінгтоні не мають уповноваження говорити чи приймати рішення в цій справі. В іншому випадку ЗСА припинять процес переговорів і підготовку до вершинної зустрічі.

Поінформовані особи у Вашінгтоні і в Европі кажуть, що комуно-московська імперія ніколи не погодиться на систему контролі своєї нуклеарної зброї. З повітря її тяжко буде контролювати тим більше, що СССР випробовує свої ракети над землею, чого не роблять інші держави, які розпоряджають нуклеарною зброєю міжконтинентального засягу. Непідписання головору спричиниться до більшого спаду авторитету М.Ґорбачова і недовір'я до комуністичної імперії.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Великобританії Томас Кінг заявив у вівторок, 9-го липня, що уряд країни має намір протягом трьох років скоротити чисельність збройних сил на приблизно 20 відсотків. Кінг сказав, що це рішення викликане розпадом Варшавського Пакту і загальним спадом воєнно-політичного напруження.

В СЕРЕДУ, 10-ГО ЛИПНЯ, міністерство юстиції Південної Кореї офіційно спростувало звіт Міжнародної Амнестії про порушення людських прав у Південній Кореї. Власті країни назвали цей звіт необ'єктивним, оскільки він базується виключно на свідченнях опозиції. В заяві міністерства стверджується, що в Південній Кореї нема людей, яких переслідують за політичні переконання. В свою чергу, опозиція володіє інформацією, що в південнокорейських тюрмах утримується півтори тисячі в'язнів, арештованих під час антиурядових студентських виступів.

В СЕРЕДУ, 10-ГО ЛИПНЯ, мадярський парламент прийняв закон про повернення Церкві її власности, конфіскованої в роки панування комуністів. Однак парламент відхилив законопроект про повернення Церкві великих земельних участків ,які колись їй належали.

БЛИЗЬКО ДВАДЦЯТИ пікетувальників зібралися біля амбасади Югославії в Москві. Вони вимагали припинення воєнних дій в західніх республіках Югославії і розв'язання конфлікту мирним шляхом. На плякатах пікетувальників були написи: „Танки несумісні з демократією!" і „Ні націоналізмові в Сербії і Росії!"

МІЖНАРОДНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ Комітет (МОК) у відповідь на позитивні політичні зміни в Південно-Африканській Республіці, що сталися протягом двох останніх років, прийняв рішення про скасування санкцій, котрі заборонили спортовцям цієї країни брати участь в міжнародних змаганнях. Ця заборона проіснувала 21 рік.

В АМЕРИЦІ

ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПРЕСОВУ конференцію з репортерами засобів масової інформації в Білому Домі, президент Джордж Буш повідомив, що поновляє на наступних чотири роки номінацію Аллана Ґрінспена на пост голови Федеральної ради валютних резерв. Хоча це повідомлення не було несподіванкою для нікого, то з уваги на те, що каденція А. Ґрінспена кінчається в серпні, а з Білого Дому не було жодної вістки в цій справі, фінансовий світ починав непокоїтися, бо зміна на такому важливому пості може сколихнути стійкою економікою.

ВІДОМА В ЗСА РАФІНЕРІЯ АРКО заявила, що її дослідники винайшли можливість виробляти дуже чисту бензину, яка при спалюванні виділяє багато менше забруднення. Ця фірма не має в пляні виробляти це дороге паливо, хіба що дістане замовлення на його продукцію. Але знаючи, що якась реакція на її винахід напевно буде, фірма АРКО хоче мати вплив на будь-які рішення. Аналітики уважають, що виріб цього палива буте мати значення для цілої країни, а також може сповільнити розвиток виробу метанолю.

ЗАНЕПОКОЄНА ДАЛЬШИМ порушенням людських прав, надміром вивозу своїх продуктів до ЗСА та неохотою заборонити вивіз і продаж зброї, Палата Репрезентантів у середу, 10-го липня, схвалила два окремі законопроєкти, метою котрих є обмежити імпорт китайських продуктів до ЗСА. Голосами 223 до 204 схвалено зобов'язуючу резолюцію, що ліквідує віднову статусу упривілейованої країни, надану Китаєві президентом Бушем. Президент негайно погрозив ветом. Більш загрожуючою для китайкої політики президента Дж. Буша є друга резолюція, що її схвалено голосами 313 до 112, яка дозволяє на відновлення вищезгаданого статусу на один рік, але вимагає строгих зобов'язань у дальшому відновленні того статутус. Це в першу чергу вимагає від Президента доказати, що Китай зліквідував пресову цензуру та заглушування передач „Голосу Америки", закине застрашування своїх громадян в ЗСА і заборонить вивіз з Китаю технології для спорудження ракет, як і продуктів, що їх в тюрмах виробляють в'язні.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 11-го липня 7,714 чеків-дивиденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

197,074.14

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Палестинські араби й мирові заходи ЗСА

Ніяка аномалія не може тривати вічно. Це стосується родинного життя, відносин у громаді, народі й міжнародному світі. Відколи на території Палестини Ізраїль проголосив свою державну незалежність у 1949 році — перейшли на Близькому Сході три ізраїльсько-арабські війни. Сталася у міжчасі тільки одна добра подія: у 1979 році Ізраїль і Єгипет підписали мировий договір, Єгипет визнав державність Ізраїля і між тими двома державами настали дипломатичні зв'язки. Сталося це за посередництвом тодішнього президента Джіммі Картера, який виявив при тому святу терпеливість. Під час недавньої війни проти Іраку Ізраїль послухав поради президента Буша — не встрявати до цієї війни бо це грозить втратою кількох арабських країн, які пристали до міжнародної коаліції проти Іраку. Але швидко після цієї війни ізраїльський прем'єр Їцак Шамір, голова екстремно правої партії Лікуд, відкинув трикратні посередницькі мирові заходи державного секретаря Джеймса Бейкера, що напружило американсько-ізраїльські взаємини.

Джеймс Бейкер покищо занехав дальші подорожі на Близький Схід. Але залишилася проблема окупованих арабських земель від 1967 року. Від 1988 року араби на окупованих землях повели активний спротив — безупинними бурхливими демонстраціями, зударами з військом і поліцією і терористичними атаками. Цим вони звернули увагу всього світу на цю затяжну гостру проблему. Ізраїль намагався збройними силами, арештами і репресіями здавити цей визвольний рух палестинців, але воно не приспорило Ізраїлеві доброго імени й приятелів. Десятки тисяч жидів, які наплили до Ізраїля з СССР, не одобрюють брутальні репресійні методи уряду Шаміра проти арабів і вони ремствують на тамошню напружену атмосферу з потенціяльною загрозою нової війни. Під натиском від оцих нових іміґрантів та під натиском від Америки дещо злагіднився протиарабський режим в Ізраїлі, але ще не опорожнені ізраїльські в'язниці, які заповнились були арабськими в'язнями.

Серед арабів в Ізраїлі настав також фермент. Вони почали ремствувати, що вони важко терплять і платять високу ціну за свій патріотизм, під час коли лідери Палестинської Визвольної Організації вигідно й безпечно сидять за кордоном, особливо у Тунізії. Засновник і постійний голова цієї організації (ПВО), Ясір Арафат здискредитував себе своєю солідарністю з диктаторським президентом Іраку Саддамом Гуссейном. Припинилися високі субвенції, що їх ПВО отримувало від Савдійської Арабії та інших арабських країн, які виступили проти Іраку. Палестинці в Ізраїлі і поза ним шукають кандидата, який зайняв би пост Ясіра Арафата. Можливо, що цей рух палестинських арабів в Ізраїлі виник у наслідок розмов, які велися з державним секретарем Бейкером під час його останньої невдачної подорожі до Ізраїля. У минулому році Ясір Арафат визнав був існування Ізраїля і тоді Америка нав'язала з ним зв'язок на терені Тунізії. Зірвала цей зв'язок, коли араби перевели терористичний акт проти Ізраїля, Ясір Арафат відпекався цього акту, але не хотів голосно наталврувати його. Якщо на місце Арафата прийшов би інший арабський діяч — може американська дипломатія співпрацювала би з ПВО у заходах, щоб завести мир між Ізраїлем і арабським світом. Для цього треба би, щоб у проводі ПВО стали люди, які явно відпекались би методів терору та які не займали би супроти Ізраїля екстремно максимальних позицій.

Широко писалося про це у „Ню Йорк Таймсі" з 30-го червня ц.р. Із цієї статті виходить, що настала метушня серед арабських палестинців у Ізраїлі та поза ним і що в уряді Шаміра не всі його члени одобрюють політику, яка погіршила взаємини з Америкою та загрожує Ізраїлеві політичною ізоляцією. Палестинська Визвольна Організація перестала бути одностайною. Постали там окремі фракції Демократичний фронт для визволення палестинців і Народний фронт. На листопад цього року призначено конференцію Палестинської крайової ради, найвищої і найбільш авторитетної установи палестинців. Палестинці в Ізраїлі вже тепер організуються, щоб вислати на цю конференцію бодай половину її учасників.

Це все затяжний процес, але він мусить скінчитися замиренням на Близькому Сході, до чого вперто змагає Америка.

Микола Бараболяк

РЕФЛЕКСІЇ НА ТЛІ ДІЙСНОСТИ В УКРАЇНІ

Сервілізм Київського радіо

У „Літературній Україні" з 6-го червня 1991 року появилась стаття Левка Антонова п. з. „Парад гімнів в ефірі — акт правний чи самодіяльний?", де автор дорікає, що від весни цього року Київське радіо стало зачинати програму о 6-ій годині ранком гимном Совєтського Союзу, чого не бувало навіть за сталінських часів. Програма зачиналась тоді, як пише автор, срібним передзвоном бандури „Реве та стогне" після чого гимн УССР. Гимн СССР приходив на другому місці. Коли рік тому введено київський час і початок київського радіомовлення приходив годину пізніше як московського, передавання союзного гимну відпало. Та цим образились московські прихвостні. Писали протести до шефа КПУ Станислава Гуренка, до управи радіо, і в квітні цього року київське радіо зачало передавати знову союзний гимн і то на першому місці, чого не бувало, як згадано, навіть за Сталіна. Автор твердить, що ні білоруське, ні молодовське, ні закавказькі станції не передають союзного гимну загалом. Як можна нині без глибокої образи і презирства слухати оцю мелодію „Широка страна моя радная...?"

Уведення всесоюзного гимну в УР після Декляраціі про суверенітет та законів, які емансипують Україну від Москви, викликають насправді серйозні застереження. Кому підзвітне Українське радіо? Має над ним якусь юрисдикцію Верховна рада УССР, її президент, кабінет, міністрів? А де наші „революціонери", що не чувати про їхні протести? А тут годилось би виявити деяку „бойовість", очевидно без надто драстичних виступів.

Нові вибори?

У дуже добрій її аналітичним та систематичним змістом статті п. з. „Перемога Єльцина і незалежність України" („Свобода" з 29-го червня) М. Мельник пише: „Як можна інтерпретувати вислід цих виборів? (Мова про перемогу Єльцина у президентських виборах). Виходить, що ані в Росії ані в Україні комуністичні партії не мають ніяких виглядів на перемогу, у випадку, коли в і тут і там відбулись повторні вибори до Верховних Рад".

З цього тексту не виходить, що автор дораджує в дусі деяких наших кіл змагати до приспішення наших виборів до Верховної Ради. Він підкреслює, що в результаті перемоги Єльцина, партократи, рахуючись з поразкою у цих виборах, „почнуть частіше голосувати з демократами", в чому годі мати сумніви. Вповні підписуюсь під думкою М. Мельника, що ці шкурники партократи (вони ніколи не були комуністами — ідейниками), зачнуть спроквола, зорієнтувавшись „куди вітер віє", підлабузнюватись до демократів, щоб ще якось втриматись на поверхні. Все ж з уваги на те, що М. Мельник ставить вигляди ліберальних сил у Росії і на Україні під цим оглядом нарівні, виношу питання доцільности приспішування виборів до ВР УССР для яснішого його з'ясування.

Президент Польщі Валенса не спішиться скликувати нові вибори, хоч у теперішньому сеймі засідають комуністи, яким дотеперішній виборчий закон запевнив місця, бажаючи не антагонізувати цих комуністів та по можливості включити їх у відбудову Польщі. Подібно поступає зі своїми зрадниками об'єднана Німеччина, не заводячи кримінальні справи проти аґентів німецького КГБ — СТ-АСІ, закриває теж вічі на втечу Гонекера під опікунчі крила Москви, не спішиться переслідувати таких асів німецького Політбюра як Тіш, Шабовскі й інші.

Польща і Німеччина — національні держави. Їхні меншини не грають ролі у виборах. Не мають теж значення національні, меншини у виборах в Росії. У Росії, як твердить Мельник, вислід президентських виборів дає запоруку перемоги ліберальних сил у наступних депутатських виборах. Можна такі прогнози ставити з деякою, хоч малою дозою правдоподібности для України? Майже 25 відс. населення — росіяни. Нині ця нацистська меншина заступлена у Верховній Раді УССР 100 депутатами. деякі з них, правда, відстоюють українську державність. Але це дуже зумовлений фактор. Вислід останніх виборів на сході і півдні України показав, що наше село ще ціпко під контролем партократії. Уся влада практично в їхніх руках, а на їхні обіцянки направити дорогу у село, чи запровадити газові труби люд дає себе ловити. Засоби пропаґанди теж у виключних руках партократії, як хоч би радіомовлення, про що пишемо у цій статтейці.

Провідники західніх націй, наприклад, у Великобританії чи Німеччині, готовляться скликувати вибори передчасно тільки, тоді, коли у них незрушена певність на виграну. Аналізуючи теперішній стан національної свідомости на східній Україні, можна бути певним, що нині ми ще більшости не добули б. А було б це болючою поразкою, на яку годі виставляти нашу визвольну ідею. Нині можемо закамуфльожувати болючу для нас дійсність закидами, що вислід попередніх виборів бу наслідком шахрайства. Після нових виборів було б воно важче... Така дійсність.

Тому нам „не лізти наразі поперед батька у пекло" у вірі, що нові вибори видатно покращали б нашу політичну ситуацію. Що ліберали мають у наслідок перемоги Єльцина дуже корисні прогнози в Росії, в тому годі мати сумнів. Але, що

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Віктор Бондаренко, кандидат філософічних наук, у семисторінковому есеї, п. з. „Церковний корабель у вирі політичних пристрастей — політичні партії сучасної України у їх відношенні до релігії та Церкви", у журналі „Людина і Світ" (ч. 5, травень 1991 р.) подає огляд політичних партій України й їхнє ставлення до релігії.

На початку есею, він звертає увагу, що нині жодна серйозна політична одиниця не може з оптимізмом дивитися в майбутнє, не визначивши свого ставлення до релігії та Церкви. Сьогодні визначається майбутнє нашого суспільства, а отже й політичних партій та Церков що діють у ньому.

Що ж зображує нині політична палітра України? Заявили про своє оформлення 15 загальнореспубліканських політичних партій і понад десяток відділень або осередків партій союзного рівня, а саме: Демократична Партія України (ДПУ); Ліберально-Демократична Партія України (ЛДПУ); Комуністична Партія України (КПУ); Об'єднана Соціял-Демократична Партія (ОСДП); Соціял-Демократична Партія України (СДПУ); Об'єднана Державна Самостійність України (ОДСУ); Партія Зелених України (ПЗУ); Партія Слов'янського Відродження (ПСВ); Українська Народно-Демократична Партія (УНДП); Українська Національна Партія (УНП); Українська Партія Демократичної Згоди (УПДЗ); Українська Республіканська Партія (УРП); Українська Селянсько-Демократична Партія (УСДП); Українська Християнсько-Демократична Партія (УХДП); Народний Рух України (НРУ); Селянська Спілка України (ССУ); Спілка Трудящих України за Соціялістичну Перебудову (СТУСП); Ленінська Комуністична Спілка Молоді України й Молодь за Демократичний Соціялізм (ЛКСМУ); і (МДС); Пласт; Спілка Незалежної Української Молоді (СНУМ); Студентське Братство (СБ); Українська Студентська Спілка (УСС).

Базою для повищої аналізи послужили авторові, в першу чергу, статутні та програмові матеріяли політичних партій.

КПУ та УХДП, як відомо, пропаґують кардинально протилежні моделі суспільного ладу, реалізація котрих на практиці можлива лише за умовин масової їх підтримки населення. Цим обумовлена й рухливість партій у питанні ставлення до релігії, Церкви та віруючих.

УХДП членом може бути тільки християнин, незалежно від конфесійної приналежности. А це за словами Бондаренка, бентежить деяких людей, особливо інтеліґенцію. Більшість освіченого прошарку змушена була пройти „комуністичний гарт". „Вони приймають в партію колишніх комуністів, але обов'язково через сповідь Христову". („За вільну Україну", 13-го жовтня 1990 р.).

Розвиток багатопартійности прискорив зміни в позиції КПУ щодо релігії та Церкви. Відсутність розбіжностей між партією та віруючими у питаннях державного устрою, оцінці суспільних проблем, тяготіння до загальнолюдських цінностей можуть привести до того, що до КПУ у майбутньому прийматимуть і віруючих — сподіється автор есею.

У програмах християнських демократів чимало такого, що слід лише вітати, твердить Бондаренко. Йдеться про зорієнтованість на відродження національної культури, реабілітацію творчої спадщини тих її діячів, творчість котрих довго замовчувалось, збереження української мови, розвиток мережі українських шкіл у місцях компактного проживання українців за межами республіки, відтворення громадських формувань, що вносили позитивний вклад у виховання української нації.

З певністю можна стверджувати, що жодна з політичних партій не заперечує суттєвого впливу релігії та Церкви на культурно-історичний і суспільно-політичний процес на Україні в минулому й сьогодні.

Більшість соціяльно та професійно орієнтованих партій і громадських рухів таких, як НПУ, УСДП, СТУСП, високо оцінюють історичну ролю релігії та Церкви, їхній позитивний вплив на формування ефективних форм господарювання, піднесення морального стану суспільства й духовости людини. Доречно зазначити, що деклярація принципів ІСДП містить у собі, як один з розділів, молитву.

Церкві відводиться помітна роля у формуванні самостійної української держави, реалізації соціяльних та економічних програм, зв'язках з українською діяспорою тощо. Відродження національних Церков і становлення державної незалежности України формулюється більшістю з них як двоєдине завдання. „Коли ми збудуємо єдиний український Дім, — зазначалося, зокрема, на других Всеукраїнських зборах Руху, — ми зуміємо побудувати єдиний український Храм. Храм Української християнської церкви. Або так: ці два завдання мусимо вирішувати одночасно. („Літературна Україна"), 1-го

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про телефон, батерії та інші вигоди

Скільки вам, дорогі читачі, доводилося вже чекати на телефонічну розмову з Україною і скільки ви на це витратили годин ніччю чи днем? Здається кожен, хто має рідних, знайомих чи зайнятий професійними справами мусів перейти цей для нас, що вже довгі роки живемо в діяспорі, нечуваний досвід і постійно чується розмови та дотепи на цю тему.

Бо і як тут пояснити, що ми, тут, не розуміючи як можна один день жити без телефону, коли підносимо слухавку і без найменших проблем безпосередньо получуємося із майже кожною країною світу — на телефонічну розмову із Україною, а вже зокрема із Західньою мусимо чекати довгими годинами та ще переходити усілякі формальності такого зв'язку. Спершу доводиться кликати американську телефоністку або телефоніста, який зв'язується із централею у Піттсбурґу (чому саме так, не збагнула я досьогодні) відтак там пробують дістати телефонічну лінію до Москви, а відтам через Київ до Львова.

Але, думаю, цієї складної дороги не треба описувати, бо знає її добре більшість наших читачів із власної практики. До того ще доходить ця незвичайна для нас, (що привикли до простого накручування чисел і получення), неприємність розмови, що кілька хвилин із американськими телефоністами та проханням пробувати чи вже лінія до Москви, а відтак до Львова вільна. У мене, із довгої практики таких спроб телефонічного получення зродився свого роду пересуд. Коли вкінці потраплю на телефоніста — мужчину, а не жінку — а це доволі рідко, бо здається на цілому світі це звання чомусь призначено жінкам — якось вдається скорше, як за пересічні дві години дістати получення.

Але після кожного такого зусилля, довгих годин чекання і хвилювання насувається завжди це саме питання: як може при сьогоднішній техніці, в добі комп'ютерів, сателітів, коли лише дев'ять років ділить від наступного століття, бути такою проблемою звичайна приватна телефонічна розмова з Україною?

А що тоді із економічним розвитком України, який сьогодні проходить у світі лише при таких засобах техніки як телефон, факс і комп'ютерська система?

Ми раз-у-раз зустрічаємося тут із гостями з Батьківщини, які саме наголошують конечність піднесення і розвитку економічного стану України, які бажають в цьому напрямі допомоги української діяспори. Але все це буде лише теорією, і економічний стан не піднесеться і не зміниться, як довго телефонічне получення буде відбуватися такими примітивними та незрозумілими у західньому світі шляхами, як факс буде все ще в Україні великою рідкістю, а комп'ютерська система не конечним засобом, а величезним люксусом.

Як знаємо від приїжджих з Батьківщини, сьогодні навіть звукозаписувач хоча вже більше поширений, але і він може бути уживаний скромно з уваги на великий брак такої звичайної речі як батерії.

То може б треба подумати про ці такі прості та примітивні засоби техніки, заки будемо будувати широкі пляни та курси менаджементу, виміни товаром чи фахові підприємства?

Уявіть собі, наскільки легше було б провадити торгівлю, будувати фабрики і відбудовувати господарсько країну із допомогою західніх фахівців, коли б розмова телефонічна проходила, таким темпом, як в цілому цивілізованому світі.

Знаємо конкретні випадки, що зацікавлені у нав'язанні торговельних зв'язків з Україною підприємці, не маючи можливости обговорити всі справи, як це буває на Заході телефоном, летять в Україну на кілька днів, втративши терпеливість чекати на получення.

Але скільки осіб може це зробити? І як часто?

О-КА

В СЕРЕДУ, 10-ГО ЛИПНЯ, в Парижі завершилася зустріч фінансово-консультативної групи, організованої Всесвітнім банком. Вона прийняла рішення надати Єгиптові допомогу на суму 8 біл. дол. Її буде виплачено протягом двох років у вигляді довготермінової позики. Мета цієї значної допомоги — прискорити економічні реформи в Єгипті.

Микола Французенко

В УСЬОМУ БУЛА ЙОГО ВОЛЯ...

III.

Сталін, як відомо, втручався в усі операції, а його накази інколи таки були на руку ворога, без найменшого врахування справжньої ситуації. Про це написано томи і літературних творів і з воєнної історії , а правди в них переважно, коли йдеться про Сталіна, мітичної правди повно, а правдивої, як кіт наплакав.

У своїй промові на 20-му з'їзді КПСС Микита Хрущов згадує ситуацію в районі Харкова в 1942 році. Воєначальники на місці вирішили заради збереження людей і техніки відмовитися від операції. Повідомили про це Сталіна, а він навіть слухати не захотів; — вирішив усю „стратегію" на ґльобусі, а про карти якісь і слухати не хотів..! І залишили все, як було раніше ухвалено, і загинули маси людей, цілі з'єднання... Взагалі наслідки були фатальні...

Дуже часто від наказів Сталіна рятував холодний розсудок, затиснуті зуби командуючих на фронті та вірність їхніх підлеглих. А було чимало випадків, коли операцію було блискуче проведено без врахування „наказів генія".

Після війни Сталін не над одним з маршалів насміхався, бо не міг простити чи забути їхнього непослуху.

Наступник Сталіна, у своїй промові, розповідаючи про літературні і кіно-фільми, від яких млоїть, зупинився на фільмі про кінець Берліну. На кадрах діє тільки Сталін: він дає накази у кімнаті, в якій багато порожніх крісел, а підходить до нього і щось доповідає тільки один чоловік. Це Поскребишев, вірний слуга Сталіна. А де військове командування? Де генеральний штаб? Де уряд? Де командувачі й генерали, де командири, **начальники частин? За всіх і вся діє тільки Сталін.**

А сьогодні історики, **вчені, в ім'я історичної правди** кажуть, що втрачено, не 20, не 30, а 46 мільйонів військових і цивільного населення...

Мало того, коли наступив явний перелом на фронтах у користь Совєтського Союзу, Сталін зробив рішення і його виконано про виселення усіх карачаївців з земель на яких вони жили. Та сама доля спіткала населення Калмицької Автономної Республіки. В 1944 році виселено усіх чеченців та інґущів і зліквідовано Чечено-Інґуську Автономну Республіку. Ліквідація ЧІАР було в березні, а в квітні 1944 року було виселено усіх балкарців з Кабардинсько-Балкарської Автономної республіки. А Республіку було перейменовано на Кабардинську АР.

Українці, як заявив новий керівник совєтської держави, уникнули цієї долі тільки тому, що їх було надто багато і не було місця, куди можна було б їх усіх переселити. Інакше, як заявив колишній керівник України, товариш Микита Хрущов, вони були б теж переселені з України....

А коли скінчилась війна почались нові переслідування і на найвищих постах. Пішли на той світ і секретарі ЦК, як, наприклад, Кузнєцов, якому було доручено нагляд над органами державної безпеки. Знищено, внаслідок так званої „ленінградської справи" Вознесенського, Радіонова та Попкова. А скільки було інших?

І коли придивитися до подій, то ворогами були не ті, яких ліквідували. Єжови, Берії і всі інші, з наказу Сталіна, натворили такого, що його ліквідувати можна буде, тепер, при ідеальних умовах, можна буде не швидше як через, може чверть століття?

Загинуло не тільки 46 мільйонів під час так званої вітчизняної війни. Ні, на скромний погляд автора цієї статті, то була не Велика Вітчизняна війна, далеко від того, то була велика війна народів за звільнення не тільки з-під німецької окупації, а й звільнення від комуністичної тиранії. На превеликий жаль, не виправдали себе. ані такі полководці, як Жуков, ані інші, на яких звичайний народ покладав великі надії.

Наслідки отого, всіма проклятого керівництва, **коштують усім народам** так званого Радянського Союзу **мільйони жертв.** Війна — сорок шість мільйонів; голод на Україні і навколо неї, щонайменше 7-9 мільйонів людей. А після революції скільки загинуло на Україні внаслідок забирання і відбирання від хліборобів хліба?

І все це, згадане нами є краплею в морі. А пригадаймо „Соловки, а пригадаймо Біломоро-балтійський канал, табори в районах европейського приуралья і Сибір неісходиму аж до Охотського, Берінгового морів та Тихого океану....

Скільки наруги над народами: українським, російським, білоруським та іншими...

Ми згадали краплинки в морі, піщини на піскових пляжах... А тих кривд, несправедливостей не перелічити. І ми згадуємо про них в ці історичні дні, коли п'ятдесят років тому почалась найжахливіша в історії людина війна проти найжахливішої в історії людини імперії. І почала цю війну, як не дивно, але не менш жахлива своїми насильствами над людьми брунатна імперія: брунатна гітлерівська і червона сталінська!

46 мільйонів загинуло під час війни 1941-1944 років. А скільки загинуло перед війною? А скільки загинуло після цієї війни? Скільки, скільки: 50... — 70 мільйонів?

Коли і хто відповідатиме за народовбивство?
Яка партія винувата в цьому?
Чи мають право народи, російський та інші бути рабами московської імперії?
Що скажеш ти, український народе?
Чи ти будеш вільним і ні від кого незалежним через рік, два... чи й далі залишатимешся слугою столиці російської імперії Москви?

За тобою кінцеве слово народе український, за тобою кінцеве слово!?

...Отакі й інші думки вриваються в мозок і в душу, турбуючи не тільки автора цієї статті, а й багатьох інших, чесних і відданих українському народові й землі людей, які попали в полон біля нових і старих кордонів, на ленінградських й інших напрямках, біля Києва, Харкова, від яких відмовився „вождь", вважаючи їх ворогами своїх народів. А вони й сьогодні залишаються чесними людьми, з бажанням щастя усім людям, які живуть на землях України і навколо неї і ген-ген по всьому світі....

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Політичні...

(Закінчення зі стор. 2)

листопада 1990 р.). Природно, каже автор, що для партій та рухів національного спрямування ідея національної Церкви найбільш приваблива.

Партії, які зформувалися до весни 1990 року і раніше, активно підтримували процес відродження УГКЦ та УАПЦ. Це стосується насамперед НРУ, Українського християнсько-демократичного фронту, Української Гельсінкської Спілки (на основі яких пізніше утворилися УХДП та УРП), СНУМу та інших політичних партій і громадських рухів, що відстоювали інтереси греко-католиків та прибічників автокефалії православ'я на Україні.

Центральні органи цих політичних організацій, деклярyючи рівність усіх Церков і невтручання в їхні внутрішні справи, виявляють підтримку УГКЦ та УАПЦ і одностайність у неґативному ставленні до УПЦеркви.

Автор, покликаючись на джерела, каже, що в своїй практичній діяльності Рух іґнорує співпрацю з УПЦ і намагається примирити греко-католиків з прибічниками православної автокефалії, влаштовуючи спільні Богослуження священиків двох Церков без залучення представників УПЦеркви (стор. 9). Позицію Руху в релігійному питанні характеризує надмірна політизація міжконфесійних проблем. Зокрема голова НРУ І. Драч вважає, що „...проблема ця політична. Три світові центри християнської релігії — Рим, Константинополь і Москва — політикують на терені України,, не можуть чи не хочуть піднестися до вершин своєї духовної спасенної місії, і як прості смертні, земні владики борються за сферу впливу на Україні".

Бондаренко закінчує свій есей думкою, що зчасом і самі віруючі зрозуміють, що задля зміцнення авторитету своєї Церкви не обов'язково звертатися по допомогу до політиків, оскільки вартості, що пропаґуються нею не можуть стверджуватися за рахунок людей, які по-іншому моляться Богові.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

запрошує мешканців Гантеру й околиці

на

АВТОРСЬКУ ЗУСТРІЧ

з приводу виходу книжки

ІЛАРІОНА ЧОЛГАНА

„12 П'ЄС БЕЗ ОДНІЄЇ"

У програмі: доповідь УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ, читання фраґментів із п'єс та слово автора.

Можна буде набути книжку з автографом.

НЕДІЛЯ 21-го ЛИПНЯ ц. р. о год. 12:30 по пол. в гражді в Гантері, Н. Й.

ВЕРХОВИНА

ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

19-20-21 ЛИПНЯ, 1991

на

Оселі У.Б.С. „ВЕРХОВИНА" ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

Фестиваль спонзорований **Українським Братським Союзом**

КОНЦЕРТИ:

П'ятниця — 7:15 веч., субота — 2:00 по пол.
субота — 7:00 веч., неділя — 2:00 веч.

СМАЧНІ ХАРЧІ • ВИСТАВКА РІЗНИХ ЕКСПОНАТІВ

ЗАБАВИ : п'ятниця і субота веч.

CELEBRATE

100 ЛІТТЯ

1891 - 1991
1892 - 1992

100-ЛІТТЯ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

CENTENNIAL OF UKRAINIANS IN CANADA

CENTENAIRES DES UKRAINIENS AU CANADA

I WANT TO BE A PART OF THE UKRAINIAN CANADIAN CENTENNIAL

COUNT ME IN!

Name ______________________

Address ______________________

(city)

(province) (postal code)

Tel. (_____)______________

Fax (_____)______________

☐ I want to be involved. Contact me.
☐ I want to receive the NEWSLETTER.
☐ My organization would like to order promotional material. Contact me.
☐ I wish to make a contribution toward Ukrainian Centennial activities.
☐ $25 ☐ $50 ☐ $100 ☐ $ ________
☐ *Cheque or money order payable to: The Ukrainian Canadian Centennial Commission*
☐ *VISA* ☐ *MasterCard*

Card Number Expiry Date

Signature

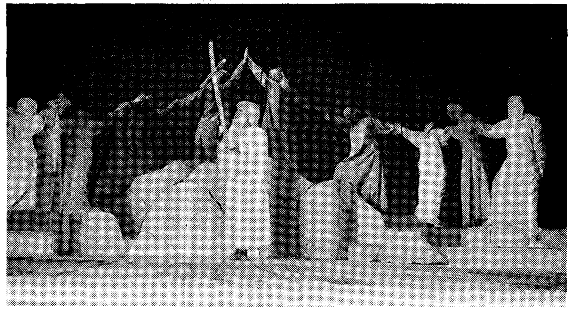
☐ *Please send an income tax receipt for my contribution.*
☐ *I have made my donation at Credit Union.*

„СЛОВА, ЩО СЕРЦЕ КРАЮТЬ"

Останнім часом все частіше їдуть в Україну з гостинними виступами різні українські мистецькі групи із З'єднаних Стейтів і Канади, але не всім їм молоді українці, які живуть в Україні, схвильованими голосами кажуть: „Ви принесли нам слова, що серце крають" і не про всіх пишуть так як писала газета „Галицька Зоря": „Дуже шкода, що ці вистави можна було побачити лише по одному разу". Автор статті „Хто дав їм сили жити на чужині із священним прометеївським вогнем?" Літературознавець Зенон Гузар пише про молодих акторів Студії Мистецького Слова (СМС) Лідії Крушельницької, які нещодавно повернулися до Америки після вельми успішного тритижневого концертного турне по Україні. Автор статті з Дрогобича додає, що „Тепло й якнайщиріше вітали студію зачаровані дрогобичани, дякували за прекрасне українське мовлення людей, що виросли далеко від України, дякували за високий професіоналізм. Дякували і зичили „Многая Літа" („Галицька Зоря", 13 червня 1991), з такою ж реакцією студійці зустрічалися не лише в Дрогобичі, але в кожному місті, яке вони відвідували зі своїми виставами. У Львові, наприклад, до чотирьох запланованих виступів треба було додати ще один: студійці пожертвували своїм рідкісним вихідним днем, щоб задовольнити величезний попит львів'ян на квитки — стільки було бажаючих бачити драматичну постановку поем Лесі Українки, Івана Франка та Тараса Шевченка, з якими Студія Мистецького Слова прибула на Україну. А в містечку Копичинці Тернопільської области, куди студійці були запрошені з надпрограмовим виступон, заля театру імени Богдана Лепкого, подібно до інших міст, була вщерть виповнена. Жителі містечка не лише викупили усі 600 квитків, а й приходили із своїми власними кріслами і сідали, де лише був клаптик місця. Після виступу для нюйоркчан була влаштована вечеря і забава з особливою мистецькою програмою.

Учасники Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької після успішного виступу в Івано-Франківському.

Сцена з вистави „Іван Вишенський" Івана Франка у Будинку культури містечка Копичинці Тернопільської области

Автори статтей про Студію Мистецького Слова присвячували велику увагу не лише Лідії Крушельницькій, але й її співробітникам і самим учасникам. В „Галицькій Зорі" окремо згадано про кожного студійця, зазначено його фах, а в статті під назвою „Закохані в рідне слово" в газеті „За вільну Україну" (31 травня 1991) є розповіді про Олю Ковальчук-Івасівку, Рому Прийму-Богачевську, Ігоря Соневицького, Володислава Клеха, Марію Шуст.

Авторка статті в газеті „За вільну Україну" Леся Рупняк присвячує багато місця докладній історії СМС, подає довгий список вистав, які студія ставила протягом 25-літнього існування. Далі вона зазначує: „Перші вистави, овації, квіти... глядачі вражені високою культурою українського мовлення, сценографії, вишуканою режисурою. Адже це не просто — зіграти на сцені вірші". „Галицька Зоря" не менш захоплена постановкою поем Шевченка, Франка і Лесі Українки: „Друга частина першої програми — це інсценізація поеми „Іван Вишенський". Хор дівчат доносить до глядача слово автора... І знову — чудовий речитатив, проникливе освітлення, не кажучи вже про філософічну наповненість музики Ігоря Соневицького... Патріотичне звучаня твору донесене до глядача з усією його силою, як і майстерність Франкового слова".

Проте зовсім ясно із статтей, які появилися в українській пресі в наслідок виступів студійців, що публіка Львова, Києва, Дрогобича, Івано-Франківська, Тернополя та Копиченців прибувала на ці вечори не лише із суто мистецьких міркувань, тобто з наміром побачити театральну виставу, насолодитися прекрасною грою, музикою, костюмами, оригінальним сценічним оформленням. Ці вечори також розкривали перед присутніми (а шляхом статтей у пресі — перед сотнями тисяч читачів) аспекти творчости наших найславніших письменників і поетів, які досі були замовчувані, фальшовані, перекручені. Наприклад, автор статті у „Галицькій Зорі" присвячує стільки ж часу розповіді про сюжет поем Лесі Українки „Орфеєве чудо" та „Іфігенія в Тавриді", як і розповіді про історію самої Студії Мистецького Слова. Він викладає читачам літературну основу вистав СМС, пише про те, коли й де Леся Українка написала ці поеми, подає уривки з них.

У Києві вельми повірлива столична публіка, яка, до речі, слухала Івана Вишенського, затамувавши подих, вітала молодих студійців тривалими оплесками, незчисленними букетами квітів, емоційними висловами подяки за зберігання української мови й культури на чужині.

Але слова Шевченка у виконанні молодих студійців лунали не лише із театральних сцен в Україні. Вони також стихійно виринули під час відвідання могили Великого Кобзаря в Каневі. Прибувши туди, одягнені у вишивані сорочки з квітами в руках, студійці стали перед могилою біля групи місцевих людей, які заявили, що вони „українські журналісти з Києва". „Американцям" швидко стало ясно, а ким вони мають до діла, коли кияни почали класти квіти на могилу, говорячи про „стихи нашего поэта". Студійці відгукнулись на такий вияв непошани до Кобзаря на свій лад: Софійка Зелик продеклямувала „Суботів" із його гнівним наказом та пророцтвом:

Не смійтеся, чужі люде!
Церква-домовина
Розвалиться, а з-під неї
Встане Україна

І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!

А відтак усі члени студії хором, хто де стояв, з усіх кінців могили, промовили уривок з „Псалмів Давидових". Важко описати моторошний ефект тієї картини, коли молоді українці з Америки із чистої душі й серця єдиним голосом, перед своїми земляками, промовили молитву:

Боже!..
Поможи нам. Ізбави нас
Вражої наруги!
Поборов ти першу силу,
Побори і другу,
Ще лютішу...

Перебуваючи під враженням мистецьких виступів українських гостей з Америки, Уляна Білик з містечка Вітрів Дрогобицького району писала:

А ви принесли Україні
Свої думки, свої слова.
Ню Йорк — тепер вам батьківщина,
Колись чужиною була.

І все таки ми тут зустрілись,
У вас — туга, у нас — кайдани,
Але одна в нас Україна
І Бог на нас ще щиро гляне.

Вона написала цей вірш під час перерви і в кінці вистави подарувала його гостям з Америки.

Марта Зєлик

Рефлексії...

(Закінчення зі стор. 2)

такі самі вигляди мала б нині і Україна, то дуже, а дуже сумнівне.

До виборів, усяких виборів, треба дуже скрупульозно готовитись... Дотеперішньої підготови замало, щоб добути більшість у Верховній раді. Тому вся увага на таку підготову. Не спішитись. Використати два роки до реґулярних виборів на таке солідне готування.

Може багатьох не переконає, що сказав у цій матерії заступник голови Верховної Ради України Володимир Гриньов. Він, правда, не українського роду, але я бажав би, щоб таких українців родилось щобільше. В інтерв'ю з ним на сторінках „Літературної України" (6-го червня ц.р.) він висловився: „Студенти висували вимогу про відставку парляменту. Коли б він пішов у відставку, це загрожувало б особливим станом в Україні, якимось авторитарним правлінням. Якщо навіть і відбудуться вибори Верховної Ради — вона не буде кращою як нинішня... До того ж знову їй потрібний буде рік, щоб 'увійти в колію', а перед цим ще один рік на вибори. В результаті таких двох загаяних літ можемо мати зруйновану Україну...". Про теперішній склад парляменту В. Гриньов сказав ось що: „Ось минув рік дії законодавчого органу України. Протягом цього часу він змінився кардинально. Гадаю, коли б не 'справа Хмари' дуже багато могло б було відбутись на грунті об'єднання здорових сил парляменту навколо ідеї суверенітету й переходу до ринкової економіки... Втім і нині далеко не все втрачено".

Тож висновок: процесу емансипації України з уваги на демографічні умови на Україні надто приспішувати не можна. На першому пляні нині, приспішити процес національного усвідомлювання східніх і південних теренів України, а довершивши це — все піде гладко. **Україна далеко не Словенія, а як і там — скомпліковано й важко.**

Улас Самчук

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ

Епос Української Америки

IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS

Saga of Ukrainian America

Книжка у твердій зелено-темній полотняній обгортці з мистецьким написом в оформленні **Богдана Титли**

у видавництві УНСоюзу „Свобода".

268 сторінок, ціна 15 долярів з пересилкою.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи рівночасно чек або грошевий переказ.

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

найдорожчої і незабутньої мами і бабці

бл. п. ВОЛОДИМИРИ НАГОРНЯК

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 20-го липня 1991 р., о год. 7:45 рано в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

МИРОСЛАВА ГРАБ з мужем ЮРІЄМ — дочка
ЛЕСЯ і ЮРІЙ — внуки

ПОДЯКА

Першого січня 1991 року ненадійно відійшов з цього світу наш дорогий і ніколи незабутній МУЖ і БАТЬКО

д-р ОСИП ТИМОЧКО

Родина складає подяку всім тим, які взяли участь в похоронних відправах.

Складаємо щиру подяку митрофорному о. Федорові Коваленку із церкви св. Покрови в Рочестері, за похоронні відправив Панахиди.

Також дякуємо хорові за співи на похоронах та Панахидах, диреґентам хору Галині Гредлі та Юрієві Окошко. Галині та Романові Боднарам за зорганізування похоронного обіду, а це особам Алла Тарабан, Алла Демиденко, Ірина Романів, Галя Рябокобила.

Пані Матці Марії Коваленко дяка за приготування солодкого та колива на панахиди (в 9 та 40 днів). Під час обіду було дуже приємно почути щирі промови колег-лікарів про покійного д-ра Тимочка, як про прекрасну людину. Згадав про свого друга д-р Олег Волянський, який знав д-ра Тимочка з молодих днів студентських років.

Промовляв д-р Т. Артемович про покійного, як про доброго батька родини, який займався лікарськими справами та своєю родиною. Д-р Іван Кіндрат згадав тепло про д-ра Тимочка, як про людину яка не уміла сердитися, та все була усміхнена.

Щиро дякуємо всім тим, які прислали квіти до нашого дому і до похоронного заведення. Квітів було багато прислано від американських пацієнтів і друзів дітей наших, тому не згадуємо їхніх імен, а тільки українців. Були ними: д-р Кіндрат з родиною, родина Тарабанів, родина Дубчаків, інж. Іван Черешня з родиною, Шеклєр Тамара з родиною та інші. Були квіти з лікарень, де д-р С. Тимочко працював та від друзів наших дітей. Дякуємо родинам, які замовили Панахиди. Особливу подяку складаємо тим, які в пам'ять д-ра О. Тимочка склали пожертви на хворих дітей і жертв Чорнобиля.

Склали на ту ціль:

200 дол. д-р Т. Артемович з дружиною; 100 дол. д-р І. Кіндрат з родиною; 100 дол. д-р О. Волянський з родиною; 50 дол. Богданна Волянська; 50 дол. Галина і Богдан Боднари; 170 дол. 47-ий Відд. СУА (передана в Ню Йорк СУА); 50 дол. Кахникевич з родиною; 50 дол. Капітан Анна; 25 дол. Низаренко Тетяна; 30 дол. Дмитріюк Слава; 25 дол. Малик Вікторія з родиною; 20 дол. Ошінські; 20 дол. Крижанівська; 25 дол. Візерканюк Лідія; 20 дол. Макогон Валя з родиною; 20 дол. Красновольський; 20 дол. Балинюк Ніна; 20 дол. Холевчук Марія; 20 дол. Боднар Меланія і Роман; 20 дол. Друзяка Олександра; 10. дол. Твердохліб Ірина; 5 дол. Лаба Стефа; 5 дол. Петрів Галина; 10 дол. Штанько з родиною; 10 дол. Романів Ірена; 10 дол. Васьків; 25 дол. Дубчак з родиною.

Складаємо подяку родині Гейзлерам і родині Ковалям за співчуття нашій родині в часописі „Свобода".

Щиру подяку складаємо товаришці воєнних подій з Берліна Тетяні Назаренко за прибуття до нас з далекого міста і була великою розрадою в нашому горю та поміччю у всій похоронній церемонії.

Дякуємо всім, хто прислав картки співчуття, а їх не перелічиш.

Усім велике Спасибі!

ГАЛИНА ТИМОЧКО з дому КОЛОДУБ — дружина
д-р ЮРКО ТИМОЧКО — син
ОРИСЯ і НАТАЛКА — доні

•

Родина д-ра Осипа Тимочка склала 600 дол. на хворих дітей в Україні.

•

P. S. **Збірку віддано до Української Кредитівки в Рочестері, Н. Й.**

Ділимося сумною вісткою з товаришками і товаришами Зальцбурзької Гімназії, що 3-го липня 1991 року упокоївся у Бозі

бл. п.

інж. ВАСИЛЬ ПАЛІЄНКО

Похорон відбувся 6-го липня 1991 р. в Торонто, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині Анні, синові Петрові з дружиною та братові Павлові з родиною складаємо наше щире співчуття.

КОМІТЕТ
ЗАЛЬЦБУРСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в четвер, 11-го липня 1991 р. упокоїлася в Бозі принявши Найсвятіші Тайни наша найдорожча дружина, сестра і тета

бл. п.

ВАНДА ЗАВАДОВСЬКА РОЖОК

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 15-го липня 1991 р. в похоронному заведенні Насевичів о год. 7-ій веч. при Franklin and Brawn **вулицях, Філядельфія, Па.**

ПОХОРОННІ відправи і Служба Божа будуть відправлені у вівторок, 16-го липня ц. р. в церкві св. о. Миколая при 24-ій і Poplar **вулицях о год. 10-ій ранку, а опісля на цвинтар** Fox Chase, Pa.

Горем прибиті:

муж — СТЕФАН
сестра — ІВАННА ВОЗНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ, дітьми і внуками
брат — ЕДВАРД ЗАВАДОВСЬКИЙ з дружиною АЛОЮ і дітьми
стриєчний брат — Ф. ЗАВАДОВСЬКИЙ з родиною
сестрінок — КОНСТАНТИН ВОЗНИЙ з родиною
СТАНИСЛАВ ГАМЛЄРС з родиною
сестрінка — МАРТА ВОЗНА-ЧАЙКІВСЬКА з родиною
СОФІЯ ТОМАШЕВСЬКА з родиною
братанок — ОЛЕГ ЗАВАДОВСЬКИЙ з родиною
братанка — НАТАЛІЯ ЗАВАДОВСЬКА з родиною

KARPATY TRAVEL

703 S. Broad St., Trenton, N. J. 08611

(609) 393-9455

ПАЧКИ І ДОЛЯРИ НА УКРАЇНУ ТА ІНШИХ РЕСПУБЛІК СССР

БЕЗ МИТА

— нова і вживана одежа, харчі та електронічні речі

— Вплата на готові посилки харчові.

DOOR TO DOOR

PARCEL SERVICE TO

UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA

BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA

LENINGRAD, MOSCOW

All costs included

- Money
- Car sales
- Flower delivery
- We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.
- Standard food parcels - regular and express

BY: INTERPOSTMIR CO.

1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212

Tel. (716) 894-9880

PYRAMID SERVICES CORP.

661 Manhattan Ave.

Brooklyn, New York 11222

Tel. 718-389-6747

Fax — 718-383-6547

Відкрито від понеділка до суботи 9-7 PM

ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ ДО:

- Києва, Львова, Харкова, Дніпропетровська, Мінська, Ленінграду, Москви.
- Харчеві пачки до 30 кг. (66 фунтів) та різна електроніка, і домашні машини господарські — (кухонні).
- Доставa із Західної Европи — (Німеччина) від 4 до 6 тижнів.
- На замовлення висилаємо каталоги.
- Все є убезпечене, ґарантована доставa.

Пачка харчева вже від $ 55 . До кожної харчевої пачки доплата $ 25 — забезпечення, достава опакування.

HELP YOUR RELATIVES IN UKRAINE TO COPE WITH CHORNOBYL RADIATION!

Personal radiation detectors/dosimeters

* New technology developed at Atomic Energy of Canada Ltd.
* Highly sensitive * No electronics
* Easy to use * 90 day warranty
* Price: $89.95 + $3.50 shipping + applicable taxes

Ontario	$107.47
Non-Ont	$100.00
USA	$93.45

Water purifiers

* Reverse osmosis principle * 1 year warranty
* Removes up to 99% radiation & other impurities
* No electricity - uses municipal water pressure only
* Price: $249 + $6 shipping + applicable taxes

Ontario	$293.25
Non-Ont	$272.85
USA	$255.00

Send your cheque or money order to:
Atomus Technologies
PO Box 264
Stittsville, Ontario, Canada
K2S 1A3
Tel: (613) 836-7920

Due to the demand please allow 6 weeks for delivery.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

МИСТЕЦЬКІ ВИСТАВКИ НА СОЮЗІВЦІ 1991

13-го липня — 14-го липня	ОКСАНА і ЛАВРО ПОЛОН
20-го липня — 21-го липня	МАРІЯ ЛЕБІЩАК
27-го липня — 28-го липня	ВОЛОДИМИР СВИРИДЕНКО
3-го серпня — 4-го серпня	ОЛЕКСАНДЕР ІВАНІВ
10-го серпня — 11-го серпня	СЛАВА ҐЕРУЛЯК
17-го серпня — 18-го серпня	ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ
24-го серпня — 25-го серпня	ВИСТАВКА МОЛОДИХ ХУДОЖНИКІВ
31-го серпня — 1-го вересня	МАРІЧКА СОХАН-ТИМЕЦЬ

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446

914-626-5641

Українську...

(Закінчення зі стор. 1)

вим кроком у цьому напрямі. Вагомим тут є ще й те, що конференція охоплювала широкий спектр наукових дисциплін і гострих та болючих проблем, а також, що в ній взяли участь науковці з України, зокрема з центральних і східних земель, Запоріжжя, Харкова і т.д. Це дуже втішне явище, яке було також помітним на недавно відбутій міжнародній конференції у Сорбонському університеті, присвяченій козаччині та її відзеркаленню в історіографії, літературі та мистецтві.

Нам було б цікаво послухати ще більше думок нашого гостя про саму конференцію в Урбані, але через обмежений час хочемо бодай дуже коротко довідатись від нього про український науковий світ у Польщі. Тому ставимо пряме питання, як виглядає україністика в Польщі?

Д-р С. Козак розказує, що поза Україною та Америкою ця дільнка україністики в Польщі належить до найсильніших — зацікавлення цілком природні, випливають зі сусідства та спільної історії. Одначе ці зацікавлення не повинні б обмежуватись тільки до вивчення мови, але і до студіювання спільної історії, пов'язань в літературі та пограниччя в культурі. Каже, що перед в дослідженнях ведуть, очевидно, історики, бо їх більше та їхня тематика більш пробивна, все ж таки історики літератури та мовознавці своїми українознавчими публікаціями намагаються дотримати їм кроку. Показовим у цьому відношенні є перший випуск щорічника „Варшавські українознавчі записки", зі змісту якого можна зорієнтуватися, яка проблематика притягає тепер увагу україністів у Польщі. До речі, головним редактором цього видання є проф. д-р С. Козак.

Ставимо питання, чи є зацікавлення україністикою серед молодшого покоління? Д-р С. Козак відповідає, що зацікавлення є та в вселяє надію про майбутність саме приплив молодих україністів, зокрема помітний в ділянці зацікавлення історією України, як давньої так і найновішої, бо події, які відбуваються тепер в Україні, притягають увагу своїм національним виразом, розважністю та міжнародним резонансом. Історики літератури притягає повернення літератури всіх репресованих, заборонених і повернення читачеві достеменних творів письменства, а не імітації. Час біжить, а нам дуже кортить почути пляни на майбутнє, бож здаємо собі справу з того, що особистість така, як наш співбесідник, напевно має розроблені пляни ширшого маштабу, коли йдеться про україністику в Польщі та поза її межами.

Тому звертаємося до нашого гостя з питанням про його пляни на майбутнє. Без найменшої надуми відповідає нам д-р С. Козак, що в загальному ведеться намагання наблизити полякам Україну. Показати її давню державну традицію, культурні надбання та вклад до скарбниці загальної культури. Підкреслює: хочемо звернути також увагу на потребу безпосередніх наукових, культурних, економічних і політичних зв'язків з Україною, включно з нав'язанням дипломатичних стосунків". Розказує д-р С. Козак, що на це було звернено увагу на нещодавно зорганізованій Польською Асоціацією Українітів конференції під назвою „Польща — Україна сьогодні: проблеми та перспективи". Крім науковців у цій конференції брали участь політичні діячі та представники міністерства закордонних справ у Варшаві.

На закінчення нашої надзвичайно цікавої та інформативної зустрічі довідуємося, що катедра україністики Варшавського університету та Міжнародна Асоціяція Українітів запланували на жовтень конференцію, присвячену Михайлові Грушевському, яка, як сподівається д-р С. Козак, буде наступним кроком у спробі взаємопізнання та зближення українського і польського народів.

У СЕРЕДУ, 10-ГО ЛИПНЯ, президент Джордж Буш офіційно зліквідував економічні санкції проти Південної Африки, що їх, як окремий закон у 1986 році, схвалив Конгрес. Беручи до уваги критику цього рішення напередодні його здійснення, зокрема зі сторони Крайової асоціяції для поліпшення становища негрів, дуже впливової негритянської організації в ЗСА, президент Буш заявив, що робить це на рекомендацію Державного департаменту, звідкіля його повідомлено, що президент Південної Африки Ф.В. де Клерк зі звільненням в останніх тижнях всіх політичних в'язнів виповнив п'яту та останню точку вимог. З цим негайно відновлено торгівлю, дозвіл банкам позичати гроші урядові Південної Африки, можливості для нових інвестицій та відновлення повітряноелектичних зв'язків. Одначе залишаються в силі такі заборони, як обмеженість позичок з Міжнародного валютного фонду чи з Експорт-імпорт банкук, будь-які достави для війська та поліції Південної Африки, заборона ООН на доставу зброї та на доступ розвідчих інформацій.

Посилюється...

(Закінчення зі стор. 1)

ЕУ-Д вела через Францію, Німеччину й Австрію на Словаччину. У Пряшеві вони брали участь у міжнародній конференції „Від НТШ до УВУ", що відбулася в днях 12 — 16-го червня. Д-р В. Маркусь виголосив доповідь на тему: „Діяльність НТШ й УВУ та Закарпаття", керував суспільствознавчою сесією та опрацював кінцевий документ конференції. Проведено розмови із співробітниками ЕУ-Д з Будапешту і Братиславі. 17-го червня відбулася на катедрі української мови й літератури редакційна нарада з участю таких співробітників: проф. Юрій Бача, д-р Люба Баботова, д-р Іван Ванат, д-р Владислав Грешлик, д-р Микола Мушинка (координатор гасел), проф. Йосиф Шелепець і проф. Микола Штець. Розділено галузі і гасла між співробітниками. В Пряшеві ще д-р В. Маркусь відбув інтерв'ю для „Нового Життя" та провів ділову розмову разом із генеральним секретарем СКВУ д-ром Василем Веригою з членами президії Союзу Русинів-Українців ЧСФР. З редактором Яцканином узгіднено можливість друку одного тому Записок Історично-філософічної секції НТШ в Пряшеві.

18-19-го червня представники ЕУ-Д перебували в Будапешті й узгіднили співпрацю в ЕУ-Д співробітників д-ра Омеляна Русина та проф. Сергія Панька. Перебування в Братиславі 20 — 21-го червня мало на меті остаточне полагодження справи друку монографії пок. Юрія А. Шерегія п.з. „Історія українського театру на Закарпатті". Звідси В. і Д. Маркусі поїхали до Праги, де мали контакт з українською громадою в Чехії так само по лінії співпраці з редакцією ЕУ-Д. Там відбуто зустрічі і нараду з д-ром Миколою Затовканюком, Марусею Нихай та Олесем Мушинкою. Координатором гасел з чеського комплексу став д-р Богдан Зілинський на місце померлої д-р Зіни Геник-Березовської.

25-го червня заокеанські гості прибули до Мюнхену, де вели розмови з речниками Українського Вільного Університету. Редакційну нараду відбуто 27-го червня з участю д-ра Дмитра Злепка і мгра Володимира Кальваровського, які координують працею редакційної групи в Німеччині. Зроблено розподіл гасел за галузями та поділ праці взагалі і автуру. Ректор УВУ, д-р Богдан Цюцюра, погодився на співпрацю в ЕУ-Д. Д-р В. Маркусь ще дав інтерв'ю в „Радіо Свобода". Через східню Францію, де відвідали Українську Вихову Оселю в Маквіллері, о. декана Павла Когута, В. і Д. Маркусі переїхали до Парижу, звідки 2-го липня повернулися до Америки.

Шеститижнева редакційна поїздка головного редактора ЕУ-Д принесла сподівано праці над двома європейськими томами цієї енциклопедії.

ПРОФЕСІЙНА НАПРАВА ДОМІВ

- САЙДІНҐ
- ДАХИ
- РИНВИ
- ІНСТАЛЯЦІЯ ВІКОН

Спеціяльно знижені ціни на 1991 р. • Безплатне оцінення. Ґарантія і повне обезпечення.

EMI & CONRAD

329 Rt. 206, So. Hillsborough, N.J.

(908) 687-3146

Меценат української культури

Звідки прийшло до нас слово меценат? У стародавньому Римі жив багатий чоловік, який називався Меценат і уславився своєю щедрою опікою над діячами науки та мистецтва. З того часу слово меценат стосується людини, яка допомагає діячам культури і мистецтва.

Культура кожного народу не може існувати без фінансової підтримки меценатів. Українці також мають своїх меценатів, які щедро підтримують культурні організації. На терені великого Ню Йорку, без сумніву, такими меценатами були Михайло Пирський та його дружина Анастасія.

6-го червня ц. р. перестало битися серце мецената М. Пирського, який на українському давнтавні в Ню Йорку мав маленьку галянтерійну крамницю. Двері її постійно були широко відкриті для церковних потреб, наукових установ, університетів, музею, молодіжних та різних мистецьких організацій.

Ніколи не забуду: ще як жила його дружина, зайшов я якось до його скромної крамниці і зауважив, що обличчя її втомлене. Сказав делікатно: „Ви обоє вже не молоденькі, час вам відпочивати". Михайло Пирський глянув на мене лагідно і без надуми відповів: „Ви маєте рацію, для нас уже більше непотрібно, ми тут працюємо лише для того, щоб допомагати українським організаціям". До останніх днів життя він старався фінансово допомагати працівникам культури і мистецтва. Я певний, що не було людини, яка вийшла б з його крамниці з порожніми руками.

У розмові з Пирським ви відчули, що він постійно турбувався, чому так мало українців мають свої підприємства. Не раз підкреслював, що радо допоможе порадою і грішми всім тим, хто, як він казав, „відважиться піти в бізнес".

В останні роки доводилося мені бути в нього частіше. Кожного разу він мені казав: „Подивіться тільки, ось тут біля мене скільки нових крамниць, а все це новоприбулі в'етнамці, індійці, китайці, які напевно не приїхали сюди з готівкою, але всі вони починають з малого і дуже скоро багатіють. Постійно мене запитував „Чому ми, українці, цього не робимо?"

Його думка була дуже глибока. Він казав мені, що наша українська культура у вільному світі має особливе завдання. Вона повинна служити не тільки нам, українцям у вільному світі, але й поневоленій Україні, де культура захована за ґратами московської цензури.

Св. п. Михайло Пирський

Він завжди повторював, що фінансових можливостей у нас небагато. А для того, щоб утримати розвиток української культури, нам потрібні заможні люди. Бо, відомо, що ми не отримуємо багато грошей, які американська влада дає на розвиток етнічної культури.

І ось, на щастя, ми маємо своїх українських меценатів, які віддано служать українському мистецтву у діяспорі, людей, які розуміють, що без фінансової допомоги будь-якої мистецької одиниці тяжко втримати українську культуру на чужині.

Нелегким було життя родини Пирських. Як свідомі українці, вони знали, що чекає їх на рідних землях під московською окупацією. З тяжким серцем вони, як багато інших, покидали рідну землю і починали нове життя на вільній землі Вашінґтона. Звичайно, нелегкими були перші роки на чужині. Яку тільки працю не доводилося виконувати. Але як і в інших, поступово налагоджувалося життя. Подружжя Пирських, відкривши свою скромну крамницю на українському давнтавні в Ню Йорку, дуже скоро завоювало симпатії українців не тільки Ню Йорку, але й околиць. Обоє були лагідної вдачі і тому їх крамниця постійно була повна покупців.

Завдяки подружжю Пирських школа кобзарського мистецтва розправила крила. Вони обоє щедро жертвували на розвиток кобзарства. І то не тільки на школу в Ню Йорку. Завдяки їм „Гомін степів" міг відбути своє дуже успішне турне по країнах Південної Америки. М. Пирський також пожертвував понад 30 бандур для українців Арґентини і Бразилії.

За його княжий дар на наш історичний інструмент бандуру, яка нині стала символом України, ми всі, бандуристи, складаємо щире спасибі!

Микола Чорний

Відійшли без квітів подяки

Вночі з 21-го на 22 червня із прикордонної станції Черна-на Тисі до станції Чоп було відправлено останній ешельон із вояками совєтської армії, які від 21-го серпня 1968 року, тобто повних 274 місяці „тимчасово" знаходилися на території Чехо-Словаччини. Льокомотива останнього поїзда була оздоблена червоним транспарантом з написом: „Прощай Чехо-Словакия, встречай нас, Родина!"

Від 27-го лютого минулого року, коли, згідно з чехословацько-совєтським договором розпочалося виведення совєтських військ, це був вже 925 ешельон. Якби усіх їх поставити підряд, вийникла б колона довжиною 470 кілометрів. Як повідомили чехо-словацькі засоби масової інформації, на території Чехо-Словаччини до початку виведення знаходилося 73,500 вояків основної служби, 18,500 старшин та 44,300 цивільних, разом 136,300 осіб. Бойовий арсенал совєтських військ в Чехо-Словаччині становив 1,220 танків, 2,505 військових машин піхоти (включно з броневиками), 173 гелікоптери, 103 літаки та 94,824 тонни амуніції. Цю могутню військову силу було доставлено в Чехо-Словаччину буквально за кілька днів серпня 1968 року. Її вивезення з країни тривало 16 місяців.

Основна частина вояків та військової техніки, вивезеної з Чехо-Словаччини, як стверджували самі вояки, залишиться на Україні.

Із вояками ніхто спеціяльно не прощався, ніхто з чехів чи словаків не дякував за їхню „інтернаціональну допомогу", навпаки, вся країна раділа, що позбулася цієї нав'язаної „допомоги", яку годі назвати іншим словом, як „окупація".

Раділи й від'їжджаючі вояки. Нелегко служити в країні, де тобі на кожному кроці дають знати, що ти тут небажаний гість. Один з них — українець Іван Височанський, прапорщик з Вінниці, сказав кореспондентові чехо-словацького пресового агентства: „З почуттям радости ми залишаємо вашу країну. Як не радіти, коли їдеш додому і скоро зустрінешся з рідними, друзями і знайомими!"

Дай Боже, щоб він ніколи більше не був змушений залишити свою Україну і виконувати „інтернаціональний обов'язок" на чужині!

Микола Мушинка

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕПАН ЗВАРИЧ, член УНС Відд. 421-го ім. св. Атанезія в Реджина, Саск. помер 18-го березня 1991 року на 60-му році життя. Нар. 1931 року в Бефілд, Сас. Членом УНС став 1969 року. Запишив у смутку дружину Джойс, синів: Дениса, Террі і Даррел; дочок Джо-Енн і Кристал. Похорон відбувся 22-го березня 1991 року на цвинтарі Рiверсайд Меморіял Парк в Реджіна, Саск.

Вічна Йому Пам'ять!

Б. Корчинський, секр.

ГРИГОРІЙ ЗВАРИЧ, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Ситі, Н.Дж. помер 1991 року на 47-му році життя. Нар. 1943 року в Оренді, Н.Дж. Членом УНС став 1982 року. Залишив у смутку дружину Емілію. Похорон відбувся на цвинтарі Сідар Ловн в Кліфтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Дана Ясінська, секр.

КСЕНЯ ДУНЬКА, член УНС Відділу 20-го Т-ва „Згода" в Воррен, Миш. померла 31-го березня, 1991 року на 70-му році життя. Нар. 1920 року в селі Перевола, Бучач, Тернопіль, Україна. Запишила у смутку доню Стефанію Моздієрс з мужем Денисом, внука Роберта Тира і внучку Симанту. Похорон відбувся 4-го квітня 1991 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Р. Куропась, секр.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свобода" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 13.

М. Логуш, Роксборо, Кв.	50.00
Ю. Любінецький, Дітройт	25.00
С. Гавриш, Філядельфія	30.10
Д-р І. Сенків, Гамм, Німеччина	20.00
Т. Закидальський, Торонто	15.00
Р. Ратич, Едісон	15.00
В. Семенина, Гемптон	15.00
О. Боба, Фт. Лі	12.00
В. Білянич, Віндсор	10.00
О. Ганушевська-Галадза Скарборо	10.00
Е. Геймур, Стетен Айленд	10.00
З. Зизномірський, Дейтон	10.00
М. Кобзан, Ст. Кетеринс	10.00
Б. Лисак, Темпл Сити	10.00
Т. Моторний, Вашінгтон	10.00
А. Мацевко, Едмонтон	10.00
Д. Ходонович, Вилимантик	10.00
С. Крушельницька, Монтреаль	7.00
І. Баган, Янгставн	6.00
Н. Аврамчук, Керґонксон	5.00
О. Боднар, Ірвінгтон	5.00
І. Бойко, Сен Дієго	5.00
М. Бучак, Скенектеді	5.00
Дмитрів, Риджвуд	5.00
О. Дольницька, Монтреаль	5.00
О. Клим, Шамбург	5.00
М. Королишин, Фінікс	5.00
Г. Левицький, Міннеаполіс	5.00
Г. Мартинів, Норт Порт	5.00
С. Мудрик, Ґалівуд Біч	5.00
С. Попіль, Чикаго	5.00
Д-р В. Пушкар, Філядельфія	5.00
А. Седлярчук, Баффало	5.00
В. Таскі, Дітройт	5.00
М. Федорика, Філядельфія	5.00
М. Франко	5.00
Б. Боярський, Нерозбург	4.00
Й. Бадинський, Фенікс	2.00
М. Волинець, Ню Йорк	2.00
І. Довганюк, Тусан	2.00
В. Левицький, Мейплвуд	2.00
Т. Максимонько, Берінгтон	2.00
В. Ремптер, Тамс Ривер	2.00

ARKA Company DEPARTMENT STORE

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ. На складі книжки ВСІХ видавництв. Одержите на слідуючий день після телефонічного замовлення.

● РОЗШУКИ ●

Іван Чуйко 73 Hartford Ave, Garfield, N. J. хоче, щоб відгукнулася його дочка, яка живе в Німеччині.: Irene Schwarzer (Hubitzkij), Abt— Desing Str. 4, 8451 Ensdorf, West-Germany. Tel.: 01149 9621-2107. It is Urgent!

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙҐРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083 (201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших.

ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА

Cypress Hills Monuments

Власник — українець **ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ, ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА К. М. КАРДОВИЧ**

800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол. На бажання і для вигоди клієнтів радо зайдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.